

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

13 octombrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion

juducând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Pavel Guțan și inculpatul Topciu Roman, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 mai 2015, în cauza penală privindu-l pe

Topciu Roman Anatolie, născut la 16 ianuarie 1983, originar din r-nul Anenii Noi s. Gura Bîcului, domiciliat mun. Chișinău bd. Moscovei 3/1 ap. 42

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță:* 22.12.2009-17.06.2013
2. *instanța de apel:* 05.07.2013-17.12.2013
18.08.2014-07.05.2015
3. *instanța de recurs:* 06.05.2014 - 24.06.2014
25.06.2015 - 23.09.2015

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 17 iunie 2013, Topciu Roman Anatolie, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 328 alin. (1) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele de drept, inclusiv în organele afacerilor interne pe un termen de 2 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa numită i-a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani, dacă condamnatul în termenul de probă nu va comite noi infracțiuni și prin purtare exemplară și muncă cinstită va confirma încrederea acordată.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că Topciu R. deținând funcția de inspector al grupei de combatere a furturilor și răpirii mijloacelor de transport a poliției criminale a CPs Rîșcani, mun. Chișinău, cu grad special - locotenent major de poliție, în baza ordinului MAI nr. 456 ef din 13.11.2009, fiind persoană cu funcție de răspundere în virtutea prevederilor art. 123 Cod penal, contrar art. 3 din Convenția Europeană

pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale adoptată la Roma la 04 noiembrie 1950; art. 24 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova adoptată la 29 iulie 1994; art. 2, pct. 2), 4), art. 12 pct. 1), art. 14, art. 15 din Legea nr. 416-XII din 18 decembrie 1990 cu privire la poliție, precum și a obligațiilor funcționale, care-l obliga să-și desfășoare activitatea pe baza respectării stricte a legilor, să protejeze viața, sănătatea și libertățile cetățenilor, interesele societății și ale statului de atentate criminale și de alte atacuri nelegitime; să prevină și să curme crimele și alte infracțiuni, să mențină ordinea publică și să asigure securitatea publică; să ia măsuri pentru apărarea vieții, sănătății, demnitatea și onoarea cetățenilor; să comunice despre aplicarea forței fizice șefului său direct, să nu supună pe nimeni la torturi; să poarte responsabilitatea personală pentru realizarea întocmai a atribuțiilor de serviciu, să răspundă de respectarea principiilor ce guvernează conduita polițistului, legislației în domeniul drepturilor omului, a legislației procesual-penale, alte acte normative ce reglementează activitatea de serviciu. Astfel, acționând cu titlu oficial ca persoană ce reprezintă Ministerul Afacerilor Interne, de comun acord și împreună cu colegul său Bulmaga Igor, intenționat la data de 09 aprilie 2009, în jurul orei 12.00, aflându-se în exercitarea atribuțiilor de serviciu l-a reținut și la condus în biroul nr. 3 din cadrul sectorului nr. 4 al CPs Râșcani a CGP mun. Chișinău, neavând careva temei legal, urmărind scopul de a provoca, dureri sau suferințe fizice sau psihice părții vătămate, Roscot Denis, cu scopul de a-l intimida și de a face presiuni asupra lui pentru a obține informații și mărturisiri în vederea identificării participanților la acțiunile de dezordine în masă de la 07 aprilie 2009.

Tot el, la aceeași dată, în jurul orei 14.00, neavând careva temei legal, de comun acord și împreună cu colegul său Bulmaga Igor, l-a condus pe Roscot Denis în biroul nr. 318 din incinta CPs Râșcani, mun. Chișinău, situat pe str. Miron Costin 5/1, unde continuându-și acțiunile sale intenționate, urmărind același scop, adică de a provoca, în mod intenționat dureri sau suferințe fizice sau psihice părții vătămate pentru a obține de la acesta informații și mărturisiri în vederea identificării participanților la acțiunile de dezordine în masă de la 07 aprilie 2009.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului Topciu R. a fost calificată *de drept* în baza art. 328 alin. (1) Cod penal și anume – *depășirea atribuțiilor de serviciu, adică săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

3.1 Inculpat, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat.

În motivarea apelului a invocat că:

- prima instanță nu a dat o apreciere veridică probelor din dosar, deoarece urmărirea penală nu a fost efectuată în strictă conformitate cu legea procesual-penală, solicitând astfel declararea nulității proceselor verbale ale acțiunilor de urmărire penală și respectiv respingerea probelor nominalizate, însă aceasta nu a fost luat în

considerație de către instanța de judecată, care era obligată să se expună asupra tuturor încălcărilor de procedură invocate de apărare;

- prima instanță subiectiv și părțitor a apreciat probele prezentate de părți, acestea nefiind analizate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală;

- acțiunile și faptele inculpatului au fost legale și nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii incriminate lui, el nu a săvârșit careva acțiuni ilegale și anume depășirea atribuțiilor de serviciu, acțiunile sale conformându-se normelor legale, în urma cărora nu au fost cauzate careva daune intereselor publice sau subminarea autorității și prestigiului organelor publice;

- declarațiile sale date în cadrul examinării cauzei corespund adevărului și se confirmă prin: raportul de expertiză medico-legală nr. 2862/D din 02.11.2009, raportul de examinare medico - legală nr. 1469/D din 26.05.2009 - 27.05.2009, raportul de examinare medico - legală nr. 1741 din 14.04.2009, raportul de expertiză medico - legală nr. 278 din 03.09.2012 - 12.10.2012, prin care se constată faptul că părții vătămate nu i-au fost cauzate careva vătămări corporale la data de 09.04.2009, când a fost escortat la CPs Rîșcani;

- la pronunțarea sentinței prima instanță s-a bazat doar pe presupuneri contrar prevederilor art. 8 pct. 3) Cod de procedură penală și a pus la baza sentinței de condamnare doar presupunerile acuzatorului de stat. De asemenea consideră că în declarațiile martorilor și a părților vătămate sunt contradicții esențiale cărora prima instanță nu le-a dat nici o apreciere.

3.2 Procuror, prin a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Topciu R. să fie condamnat în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în organele publice pe un termen de 4 ani.

În motivarea apelului a invocat că deși, prima instanță a apreciat corect probele prezentate de partea acuzării, aceasta în sentința adoptată greșit a reîncadrat acțiunile inculpatului din prevederile art. 309¹ alin. 3) lit. c) Cod penal în cele ale art. 328 alin. (1) Cod penal. În urma examinării cauzei s-a dovedit pe deplin vina inculpatului în comiterea infracțiunii de tortură și nicidecum depășirea atribuțiilor de serviciu.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2013, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate și menținută sentința.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a conchis că prima instanță corect a stabilit starea de fapt și de drept, probele au fost apreciate în modul corespunzător, iar acțiunile inculpatului corect au fost încadrate în baza art. 328 alin. (1) Cod penal. Totodată, instanța de apel a reținut că instanța de fond întemeiat a dat o apreciere critică argumentelor invocate de inculpat privind nerecunoașterea vinovăției, care a invocat drept motiv că nu a avut pentru ce să aplice forța fizică și psihică asupra părții vătămate, aceasta în opinia instanței de apel constituind o versiune de apărare fiind îndreptată spre eschivarea de răspundere penală pentru fapta comisă.

Instanța de apel a concluzionat că prima instanță corect a dat o apreciere critică rapoartelor de expertiză medico-legală nr. 2862/D din 02.11.2009 și nr. 1741 din 14.04.2009, precum și raportului de examinare medico-legală nr. 1469/D din 26.05.2009- 27.05.2009, deoarece informația indicată în aceste rapoarte este incompletă, nu conține răspunsuri directe la întrebările puse către experți, conținutul este identic după text și concluzii, care se combat prin concluziile raportului de expertiză medico-legală nr. 278 din 12.10.2012 și declarațiile martorilor, și experților date în cadrul ședinței primei instanțe.

Referitor la apelul acuzatorului de stat și anume că Topciu R. urmează a fi condamnat în baza art. 309¹ Cod penal, instanța de apel a considerat că în acțiunile inculpatului persistă elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 328 Cod penal, adică depășirea atribuțiilor de serviciu.

În consecință, instanța de apel a concluzionat că acțiunile inculpatului urmau a fi încadrate în baza art. 328 alin. (2) lit. a), c) Cod penal, ce era în vigoare la momentul comiterii infracțiunii, fiindcă prin Legea nr. 252 din 08.11.2012 în vigoare din 21.12.2012, lit. a) și c) a normei penale date au fost excluse, prin urmare având în vedere prevederile art. 10 Cod penal, acțiunile inculpatului urmează a fi încadrate în baza art. 328 alin. (1) Cod penal.

De asemenea, instanța de apel a reținut, că aparent careva semne constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) Cod penal, se conțin în alte articole ale Codului penal (în vigoare la momentul examinării în instanța de apel), însă acțiunile inculpatului nu pot fi reîncadrate juridic, ținând cont de art. 10 alin. (1) Cod penal.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

6.1 Procuror, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, invocând că în situația când instanța de apel a constatat că au fost comise de către inculpat acte de tortură, neîntemeiat a respins apelul procurorului menținând soluția instanței de fond, prin care acțiunile inculpatului au fost încadrate în prevederile art. 328 alin. (1) Cod penal.

6.2 Inculpatul Topciu R., în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor contestate și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, pe motiv că fapta sa nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 24 iunie 2014 au fost admise recursurile ordinare declarate și dispusă rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

8. În motivarea soluției adoptate instanța de recurs a menționat că, deși în decizia adoptată instanța de apel a constatat că Topciu R. a comis acte de tortură asupra lui Roscot D. aceasta neîntemeiat a concluzionat că în acțiunile inculpatului persistă elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal.

Totodată, instanța de recurs a notat că, fapta prin care i se provoacă unei persoane, cu intenție durere sau suferințe puternice pentru a fi calificată în baza art. 309¹ Cod penal, ca tortură trebuie să urmărească scopurile : - *a obține de la victimă sau*

de la o terță persoană mărturii; - a pedepsi victima pentru un act pe care aceasta sau o terță persoană l-a comis; - a intimida sau a face presiuni asupra unei victime sau asupra unei terțe persoane. Însă, în contextul menționat instanța de recurs a considerat că instanța de apel în decizia sa nu a dat careva apreciere declarațiilor părții vătămate Roscot D. date în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești, precum nu au fost apreciate și declarațiile martorului Rotaru T. Prin urmare, în opinia instanței de recurs, instanța de apel la judecarea cauzei urma să verifice prezența sau lipsa în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) Cod penal, ținând cont de faptul că actul de învinuire a organului de urmărire penală a fost întocmit în acest sens.

Instanța de recurs a menționat că, instanța de apel în decizia adoptată s-a limitat doar la transcrierea conținutului mai multor probe cum ar fi declarațiile martorilor Cepoi O., Pavlisciuc M., Barbaroș V., Bulmaga I., Gnatiuc V., Rodnițchi M., Ceban P., Gusac E., fără a le da careva apreciere. În cazul dat, instanța de apel urma să-și expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe prezentate de părți, în baza evaluării proprii, juste, a probelor administrate în cursul urmăririi penale, a celor readministrate în condiții de oralitate, nemijlocire și contradictorialitate la etapa cercetării judecătorești și a celor administrate, cu respectarea dreptului la apărare al părților, în această fază procesuală, și ca urmare să rețină corect starea de fapt, vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptelor comise de către acesta.

În concluzie, instanța de recurs a considerat că instanța de apel a examinat pur formal apelurile declarate, nu s-a clarificat care circumstanțe sunt relevante pentru prezenta cauză, a adoptat o soluție neargumentată la modul convenit, în legătură cu ce o astfel de decizie nu poate fi menținută și urmează a fi casată cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, fiind prezente temeiurile de casare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 mai 2015, a fost respins apelul declarat de către inculpat și admis apelul declarat de procuror, fiind casată sentința integral, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Topciu R. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în organele publice pe un termen de 4 ani. Conform art. 90 Cod penal, pedeapsa numită i-a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani, dacă în termenul de probă fixat, nu va săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

10. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că prima instanță, la adoptarea sentinței, incorect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, ajungând eronat la concluzia de recalificare a acțiunilor inculpatului, Topciu R., în baza art. 328 alin. (1) Cod penal.

Așadar, instanța de apel a constatat că, inculpatul Topciu R., deținând funcția de inspector al grupei de combatere a furturilor și răpirii mijloacelor de transport a poliției criminale a CPs Râșcani, mun. Chișinău, cu grad special - locotenent major de poliție, în baza ordinului MAI nr. 456 ef din 13.11.2009, fiind persoană cu funcție de

răspundere în virtutea prevederilor art. 123 Cod penal, contrar art. 3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale adoptată la Roma la 04 noiembrie 1950; art. 24 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova adoptată la 29 iulie 1994; art. 2 pct. 2), 4), art. 12, pct. 1), art. 14, art. 15 din Legea nr. 416-XII din 18 decembrie 1990 cu privire la poliție, precum și a obligațiilor funcționale, care-l obliga să-și desfășoare activitatea pe baza respectării stricte a legilor, să protejeze viața, sănătatea și libertățile cetățenilor, interesele societății și ale statului de atentate criminale și de alte atacuri nelegitime; să prevină și să curme crimele și alte infracțiuni, să mențină ordinea publică și să asigure securitatea publică; să ia măsuri pentru apărarea vieții, sănătății, demnitatea și onoarea cetățenilor; să comunice despre aplicarea forței fizice șefului său direct, să nu supună pe nimeni la torturi; să poarte responsabilitatea personală pentru realizarea întocmai a atribuțiilor de serviciu, să răspundă de respectarea principiilor ce guvernează conduita polițistului, legislației în domeniul drepturilor omului, a legislației procesual-penale, alte acte normative ce reglementează activitatea de serviciu. Astfel, acționând cu titlu oficial ca persoană ce reprezintă Ministerul Afacerilor Interne, de comun acord și împreună cu colegul său Bulmaga Igor, intenționat la data de 09 aprilie 2009, în jurul orei 12.00, aflându-se în exercitarea atribuțiilor de serviciu l-a reținut și la condus în biroul nr. 3 din cadrul sectorului nr. 4 al CPs Râșcani a CGP mun. Chișinău, neavând careva temei legal, urmărind scopul de a provoca, dureri sau suferințe fizice sau psihice părții vătămate, Roscot Denis, cu scopul de a-l intimida și de a face presiuni asupra lui pentru a obține informații și mărturisiri în vederea identificării participanților la acțiunile de dezordine în masă de la 07 aprilie 2009.

Tot el, la aceeași dată, în jurul orei 14.00, neavând careva temei legal, de comun acord și împreună cu colegul său Bulmaga Igor, l-a condus pe Roscot Denis în biroul nr. 318 din incinta CPs Râșcani, mun. Chișinău, situat pe str. Miron Costin 5/1, unde continuându-și acțiunile sale intenționate, urmărind același scop, adică de a provoca, în mod intenționat dureri sau suferințe fizice sau psihice părții vătămate pentru a obține de la acesta informații și mărturisiri în vederea identificării participanților la acțiunile de dezordine în masă de la 07 aprilie 2009.

În viziunea instanței de apel, declarațiile inculpatului nu corespund adevărului și sunt date de către acesta în scopul de a se eschiva de la răspunderea penală pentru faptele comise, și care se combat de întreaga sistemă de probe, apreciată prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, ce demonstrează integral vina acestuia în comiterea infracțiunii imputate.

Astfel, instanța de apel a reținut că, vina inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal se confirmă prin următoarele probe, care sânt pertinente, concludente, utile și veridice și anume, declarațiile părții vătămate Roscot D. și a martorilor Cepoi O., Bordea V., Rotaru T., Barbaroș V., Gnaciuc V., Rodnițchi M., Gusac E., experților Vicol A., Tighineanu S., Corbu C.

Cu referire la declarațiile martorilor Pavlisciuc M., Bulmaga I. și Ceban P., instanța de apel a constatat că declarațiile acestora nu echivalează cu achitarea

inculpatului, deoarece nu corespund adevărului și sunt date în scopul de a-l exonera pe inculpat de la răspunderea penală, fiind colegi de serviciu și care se combat prin întreaga sistemă de probe.

Totodată, instanța de apel a notat că, vinovăția inculpatului se mai dovedește prin materialele cauzei și anume: plângerea lui Roscot D. din 15.04.2009 (f.d. 2 v.1); extrasul din Registrul de evidență a persoanelor aduse la CPs Râșcani, mun. Chișinău (f.d. 151 v. 1); fișa de solicitare a asistenței medicale urgente din data de 09.04.2009 (f.d. 191-192 v. 1); extrasul din Registrul de evidență a internărilor bolnavilor și renunțărilor la spitalizare, prin care sub nr. 9976 s-a indicat că pacientul cu numele Roscot D. a fost examinat la 09.04.2009 de neurologi (f.d. 197 v.1); trimitere-extras eliberată lui Roscot D. la 29.10.2009 (f.d. 200 v. 1); procesul verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din data de 22.10.2009 (f.d. 3-4 v. 2); fișa postului (f.d. 73-74 v. 2); raportul de expertiză medico - legală nr. 278 din data de 03.09.2012 - 12.10.2012(f.d.227-237 v.2); raportul de contraexpertiză în comisie medico-legală nr. 278 din 03.09.2012-03.10.2012; raportul de expertiză medico - legală nr. 1469/D (f.d. 47 v. 2); raportul de expertiză medico - legală nr. 1741/D (f.d. 48-50 v. 2).

Astfel, instanța de apel a constatat cu certitudine că, apelul procurorului este întemeiat și urmează a fi admis, deoarece prima instanță eronat a conchis că în speță dată, în acțiunile inculpatului lipsesc elementele constitutive ale torturii.

Instanța de apel a reținut că, latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 309¹ Cod penal constă în provocarea unei dureri fizice sau suferințe psihice. Fiind audiat în instanța de judecată partea vătămată, Roscot D. sub jurământ în calitate de parte vătămată a declarat că, la 09.04.2009 a fost maltratat de către colaboratorul poliției CPs Râșcani, mun. Chișinău, Topciu R. Astfel, prin acțiunile ilegale ale ultimului i-au fost provocate suferințe psihice și anume, a fost numit cu cuvinte necenzurate, a fost impus să recunoască ceea ce nu cunoaște, și fizice sub formă de vătămări corporale ușoare. Mai mult decât atât, acest fapt se confirmă prin rapoartele de examinare și expertize medico-legale efectuate pe parcursul urmăririi penale și examinării cauzei penale în instanța de judecată (f.d. 47, 48-50, 227-237 v. 2).

Prin urmare, instanța de apel a menționat că, latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 309¹ Cod penal se caracterizează prin intenție directă sau indirectă. Inculpatul fiind audiat în cadrul ședinței de judecată în prima instanță, declarații pe care le-a susținut în cadrul instanței de apel, a comunicat că pe 09.04.2009 după ședința operativă, ce a avut loc în sediul CPs Râșcani, mun. Chișinău cu scopul stabilirii persoanelor, care au participat la evenimentele din 07.04.2009, cu mașina de serviciu la volanul căruia se afla colegul său Bulmaga Igor au plecat la Universitatea Tehnică din Moldova. Acolo l-a observat pe Roscot D. și i-a spus să-l urmeze. Vătămările corporale depistate la Roscot D. s-au format în rezultatul căderii acestuia, în timp ce încerca să fugă de colaboratorii poliției. Astfel, în opinia instanței de apel, din declarațiile inculpatului se confirmă cu desăvârșire intenția acestuia de a obține de la persoana efectiv torturată sau de la o persoană terță a informațiilor sau mărturisirilor, fapt ce se confirmă și prin declarațiile părții vătămate Roscot D., a martorilor Barbaroș V., Bordea V., Cepoi O., Rotaru T. și materialelor cauzei penale.

În consecință, instanța de apel a conchis că, întreaga sistemă de probe enumerate și apreciate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpatului Topciu R., în săvârșirea infracțiunii imputate acestuia prin rechizitoriu, astfel ținând cont de prevederile art. 8, 10 Cod penal, fapta comisă de el urmează a fi încadrată anume în prevederile art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal (în redacția legii din 30.06.2005), fără a agrava situația inculpatului.

În privința argumentelor expuse în apelul inculpatului Topciu R., referitoare la probele inadmisibile și încălcările procedurale admise în cadrul urmăririi penale, instanța de apel le-a respins, deoarece potrivit materialelor cauzei penale se constată că nici inculpatul, nici avocatul acestuia nu au contestat actele emise în cadrul urmăririi penale în ordinea stabilită de art. 313 Cod de procedură penală, motiv pentru care acțiunile organului de urmărire penală sunt apreciate ca legale și întemeiate, iar argumentele invocate de inculpat în acest sens, ca declarative. Celelalte argumente invocate de inculpat în apelul său, au fost respinse fiindcă instanța de apel eronat a încadrat acțiunile lui Topciu R., conform art. 328 alin. (1) Cod penal și care urmează a fi încadrate în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal.

La capitolul stabilirii tipului și măsurii de pedeapsă inculpatului Topciu R. în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal (în redacția legii din 30.06.2005), instanța de apel a ținut pe deplin cont de prevederile art. 6, 7, 61, 75-78 Cod penal, de gravitatea infracțiunii comise, motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de faptul că dânsul anterior nu a fost condamnat, are la întreținere un copil minor. De asemenea, a ținut cont de circumstanțele atenuante - comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni grave, circumstanțe agravante ne fiind prezente la caz, de faptul că inculpatul a comis o infracțiune gravă, nu și-a recunoscut și conștientizat vina la nivelul de înțelegere a situației în care s-a pomenit, prin urmare nu se căiește, astfel instanța de apel a considerat că scopul pedepsei penale va fi atins prin numirea unei pedepse neprivative de libertate, iar corectarea și reeducarea inculpatului fiind totuși posibilă prin numirea termenului minim al pedepsei cu închisoare, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

11. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

11.1 Procurorul de nivelul Curții de Apel Chișinău, Guțan P., prin care solicită casarea acesteia, în partea stabilirii pedepsei inculpatului, cu remiterea cauzei penale la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului invocă că:

- instanța de apel nu a ținut cont de faptul că inculpatul, Topciu R., a comis fapta imputată, fiind în funcția de inspector operativ al poliției criminale al Inspectoratului de poliție Rîșcani, mun. Chișinău, de gradul de pericol social al infracțiunii comise, consecințele acesteia și nu a luat în considerație faptul că inculpatul fiind în funcția de serviciu menită pentru asigurarea drepturilor și libertăților cetățenilor Republicii Moldova a săvârșit o infracțiune gravă, faptă infracțională comisă de două sau mai multe persoane, nu a recunoscut vina în cele incriminate și respectiv nu a contribuit la demascarea celorlalți coparticipanți la comiterea infracțiunii de tortură;

- instanța de apel a apreciat corect probele de drept și de fapt administrate de organul de urmărire penală, însă nu a stabilit o pedeapsă ce ar duce la corectarea inculpatului;

- partea descriptivă a deciziei instanței de apel, la motivarea stabilirii pedepsei contravine prevederilor art. 394 alin. (2) pct. 3) și art. 395 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece nu cuprinde motivele de aplicare a pedepsei cu suspendare condiționată a executării ei;

- nu s-a luat în considerație faptul că inculpatul până în prezent nu a demascot coparticipanții la comiterea infracțiunii de tortură, astfel pedeapsa penală stabilită nu-și va atinge scopul, deoarece Topciu R. poate să comită o altă infracțiune și mai gravă;

- nu există careva temei pentru aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, iar pedeapsa stabilită de către instanța de apel nu va atinge scopul pedepsei penale, restabilirea echității sociale, corectarea și corijarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală.

11.2 Inculpatul, prin care solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, deoarece fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

În motivarea recursului invocă că:

- instanța de apel a examinat cauza unilateral, parțial și subiectiv, fiind luate în considerație doar probele declarative ale acuzării și omise totalmente probele părții apărării, prin ce s-au ignorat prevederile art. 101 Cod de procedură penală;

- condamnarea lui Topciu R. nu are la bază probe directe ce ar confirma săvârșirea de către acesta a infracțiunii de tortură, ci se bazează doar pe declarații confuze și simple presupuneri;

- declarațiile părții vătămate sunt neconsecvente, contradictorii, confuze și incoerente;

- martorii Cepoi O., Pavlișciuc M., Gnatiuc V., Borde V., Ceban P., Gusac E., și experții Vicol A., Tighineanu S., Corbu C. nu au fost prezenți în ședința de judecată a instanței de apel, iar depozițiile anterioare ale acestora nu au fost date citirii în ședința de judecată, contrar prevederilor art. 414 alin. (2) și art. 415 alin. (2) CPP;

- la materialele cauzei au fost anexate și examinate raportul de examinare medico-legală nr. 1741 din 14.04.2009; raportul de examinare medico-legală nr. 1469/D din 26-05-2009; raportul de expertiză medico-legală nr. 2862/D din 02.11.2009; raportul de contraexpertiză în comisie medico-legală nr. 278 din 03.09.2012, ce confirmă că vătămările corporale depistate la partea vătămată au fost provocate anterior datei de 09.04.2009, adică data când Roscot D. a fost escortat la organul de poliție, deoarece conform aspectului morfologic al leziunilor constatate, vătămările corporale au fost produse cu 7 (șapte) zile înainte de 14.04.2009;

- instanța de apel nu s-a expus referitor la probele invocate de partea apărării, care dovedesc incontestabil că inculpatul nu a torturat partea vătămată, cum sunt declarațiile martorilor Pavlișciuc M., Cebanu P., Bulmaga I., Rodnițchi M., Gusac E. și

răspunsurile parvenite de la IGP DP mun. Chișinău nr. 8139 din 06.09.2013 și Procuratura Generală nr. 18-30/09-1151, mai mult ca atât toate demersurile inculpatului cu privire la administrarea a noi probe au fost respinse de instanța de apel;

- instanța de apel a condamnat persoana în temeiul unei legi penale abrogate, deoarece art. 309¹ Cod penal a fost abrogat prin Legea nr. 252 din 08.11.2012, în vigoare din 21.12.2012;

- în conformitate cu prevederile alin. (3) art. 414 Cod de procedură penală, instanța urma să audieze martorii Barbaroș V. și Corbu C., declarațiile cărora au fost constatate conținând divergențe, ele fiind contestate de către partea apărării și pe care ultimii le-au depus în prima instanță;

- acțiunile și faptele inculpatului au fost legale și nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii incriminate, ultimul nu a săvârșit careva acțiuni ilegale și anume acțiuni de tortură sau depășirea vădită a atribuțiilor de serviciu, acțiunile lui conformându-se normei legale în urma cărora nu au fost cauzate careva daune intereselor publice sau subminarea autorității și prestigiului organelor publice;

- depozițiile inculpatului date în cadrul urmăririi penale și instanțelor de judecată, corespund adevărului, deoarece coroborează cu alte probe anexate la dosar, iar probele admise de instanțele de judecată nu pot fi puse la baza învinuirii lui Topciu R., deoarece ele demonstrează obiectiv și cu certitudine că acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii incriminate lui conform art. 309¹ alin. (3) Cod penal;

- nici una din declarațiile sau probele invocate de acuzatorul de stat și admise de instanță nu confirmă faptul că Topciu R. i-ar fi provocat părții vătămate dureri fizice și psihice, urmărind careva scopuri, ci s-a demonstrat în exclusivitate faptul că Roscot D. a fost condus la CPs Rîșcani temeinic, legal, iar învinuirea adusă lui Topciu R. se bazează doar pe presupunerile acuzatorului de stat și instanței de judecată, care nu se confirmă nici printr-o probă;

- cât privește calificarea acțiunilor inculpatului Topciu R. în temeiul prevederilor art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, instanța de fond a încălcat și a aplicat eronat normele de drept material, având în vedere că lipsește componența infracțiunii incriminate, deoarece nu s-a demonstrat în cadrul ședințelor de judecată faptul că acțiunile inculpatului au adus atingere relațiilor sociale cu privire la activitatea de înfăptuire a justiției;

- lipsește latura obiectivă a infracțiunii imputate, exprimată în provocarea unei dureri fizice sau suferințe psihice, instanța ghidându-se la emiterea deciziei date exclusiv de declarațiile lui Roscot D., care este persoană cointeresată și de interpretarea unilaterală și neobiectivă a raportului de examinare medico-legală. La fel, lipsește latura subiectivă a infracțiunii date, fiindcă nu s-a dovedit intenția directă a ultimului în săvârșirea unor acțiuni sau inacțiuni infracționale, deoarece inculpatul în acest caz urma să-și dea seama de caracterul prejudiciabil al faptei incriminate, să prevadă comiterea ei și să-și dorească survenirea urmărilor și consecințelor infracționale, precum și motivul infracțiunii specificate;

- în motivarea hotărârii adoptate, instanța de apel s-a redus la fraze generale, fără a se expune asupra tuturor argumentelor invocate de apelanți și fără a efectua o analiză obiectivă, completă și sub toate aspectele de fapt și de drept a acestora, confruntându-le cu întreg materialul probator al cauzei.

În drept, inculpatul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală.

13. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să îl admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

13.1 Cu referire la recursul declarat de către inculpat

Autorul își întemeiază recursul său, invocând temeiurile pentru recurs prevăzute la pct. 6), 8), 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume că: *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; nu au fost întrunite elementele infracțiunii și instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire; faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Așadar, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, ce au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, în același timp, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din dispozițiile art. 414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Prin urmare, Colegiul menționează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

Ca supoziție a celor supra enunțate sânt îndrumătoare și prevederile pct. 14.7 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 *Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*, unde se menționează că în sensul cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel

sânt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de către inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participăția, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele au fost corect apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sânt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal ori civil au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, și fapta constatată ca fiind săvârșită de inculpat.

Elocvent în acest sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, din care s-a reținut și considerentul că motivarea unei hotărâri judecătorești este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, ce nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor de amănunt, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale.

Deci, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urma să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze niște concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptei săvârșite de către acesta.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual-penală, în cauza deferită judecătii instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Astfel, verificând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul constată că, instanța de apel la adoptarea soluției prin care a respins apelul inculpatului și a admis apelul procurorului, cu casarea sentinței prin care Topciu R. a fost condamnat în baza art. 328 alin. (1) Cod penal și pronunțarea unei noi hotărâri prin care ultimul a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal (în redacția Legii din 30.06.2005) la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în organele publice pe un termen de 4 ani, iar conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani, a încălcat prevederile stipulate în art. 394 Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de recurs reține că inculpatul critică decizia instanței de apel menționând că condamnarea sa nu are la bază probe directe ce ar confirma săvârșirea

de către el a infracțiunii de *tortură*, ci se bazează doar pe declarații confuze și presupuneri. De asemenea, inculpatul consideră că nu au fost întrunite elementele infracțiunii imputate lui și instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care a fost pus sub învinuire.

Pornind de la actul de învinuire înaintat de acuzatorul de stat, Colegiul penal menționează că inculpatul a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii de tortură, prevăzută de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal (în redacția Legii din 30.06.2005) și anume pentru faptul că: *„deținând funcția de inspector al grupei de combatere a furturilor și răpirii mijloacelor de transport a poliției criminale a CPs Râșcani, mun. Chișinău... de comun acord și împreună cu două persoane nestabilite de organul de urmărire penală, intenționat a comis acte de tortură asupra lui Roscot Denis, la data de 09 aprilie 2009, în jurul orei 12.00.... în biroul nr. 3 din cadrul sectorului nr. 4 al CPs Râșcani a CGP mun. Chișinău, urmărind scopul de a provoca, dureri sau suferințe fizice sau psihice lui Roscot Denis, cu scopul de a obține informații și mărturisiri în vederea identificării participanților la acțiunile de dezordine în masă de la 07 aprilie 2009, de al pedepsei pentru participarea la acțiunile de dezordine în masă de la data respectivă, de care este bănuit, cât și pentru a-l intimida și de a face presiuni asupra lui, i-a aplicat lui Roscot Denis mai multe lovituri cu pumnii în regiunea capului și corpului.*

Tot el, la aceeași dată, în jurul orei 14.00, l-a condus pe Roscot D. în biroul nr. 318 din incinta CPs Râșcani, mun. Chișinău, situat pe str. Miron Costin 5/1, unde continuându-și acțiunile sale intenționate, împreună cu o altă persoană nestabilă de către organul de urmărire penală, urmărind același scop, adică de a provoca, în mod intenționat dureri sau suferințe puternice fizice sau psihice părții vătămate Roscot D. cu scopul de a obține de la acesta informații și mărturisiri în vederea identificării participanților la acțiunile de dezordine în masă de la 07 aprilie 2009, de al pedepsei pentru participarea la acțiunile de dezordine în masă de la data respectivă, de care este bănuit, cât și pentru a-l intimida și de a face presiuni asupra lui, i-a aplicat lui Roscot Denis mai multe lovituri cu pumnii în regiunea capului după care l-au impus să se culce pe podea cu fața în jos și haina peste cap și în continuarea acțiunilor ilegale i-au aplicat numeroase lovituri cu picioarele peste unele regiuni ale corpului...”

Potrivit sentinței acțiunile inculpatului în prezenta speță au fost recalificate, acesta fiind recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 328 alin. (1) Cod penal, soluție menținută și de către instanța de apel, constatând fapta criminală, considerată ca fiind dovedită și descrisă la pct. 2 al prezentei decizii.

Nefiind de acord cu hotărârile judecătorești adoptate, procurorul și inculpatul le-au contestat cu recursuri ordinare și prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 24 iunie 2014, hotărârea instanței de apel a fost casată total cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Ulterior, instanța de apel rejudecând cauza, a respins apelul inculpatului și a admis apelul procurorului, fiind casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Topciu R. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal (în redacția Legii din 30.06.2005). În hotărârea sa, instanța de apel a descris fapta criminală ca fiind dovedită

(f.d. 10 v. 4) constatând că: „Inculpatul Topciu R., deținând funcția de inspector al grupei de combatere a furturilor și răpirii mijloacelor de transport a poliției criminale a CPs Râșcani, mun. Chișinău... de comun acord și împreună cu colegul său Bulmaga Igor, intenționat la data de 09 aprilie 2009, în jurul orei 12.00, aflându-se în exercitarea atribuțiilor de serviciu l-a reținut și la condus în biroul nr. 3 din cadrul sectorului nr. 4 al CPs Râșcani a CGP mun. Chișinău, neavând careva teme legal, urmărind scopul de a provoca, dureri sau suferințe fizice sau psihice părții vătămate, Roscot Denis, cu scopul de a-l intimida și de a face presiuni asupra lui pentru a obține informații și mărturisiri în vederea identificării participanților la acțiunile de dezordine în masă de la 07 aprilie 2009.

Tot el, la aceeași dată, în jurul orei 14.00, neavând careva teme legal, de comun acord și împreună cu colegul său Bulmaga Igor, l-a condus pe Roscot Denis în biroul nr. 318 din incinta CPs Râșcani, mun. Chișinău, situat pe str. Miron Costin 5/1, unde continuându-și acțiunile sale intenționate, urmărind același scop, adică de a provoca, în mod intenționat dureri sau suferințe fizice sau psihice părții vătămate pentru a obține de la acesta informații și mărturisiri în vederea identificării participanților la acțiunile de dezordine în masă de la 07 aprilie 2009”.

Analizând constatările primei instanțe în ce privește fapta criminală descrisă ca fiind săvârșită de către inculpat, acțiuni pe care această instanță le-a încadrat juridic în baza art. 328 alin. (1) Cod penal, cât și fapta criminală descrisă de către instanța de apel, care a conchis că acțiunile lui Topciu R. urmează a fi încadrate în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal (în redacția Legii din 30.06.2005), Colegiul lărgit constată că, fapta criminală descrisă de către instanța de apel, de fapt este identică cu cea constatată de prima instanță și în care nu se menționează că inculpatul a aplicat careva lovituri părții vătămate, Roscot D., pentru a-i cauza dureri puternice fizice și psihice, fiind menționat că a urmărit doar scopul de a provoca, dureri sau suferințe psihice acestuia și de a-l intimida, de a face presiuni pentru a obține informații și mărturisiri în vederea identificării participanților la acțiunile de dezordine în masă de la 07.04.2009. În același timp, instanța de apel a considerat că, probele administrate în prezenta cauză dovedesc cu certitudine săvârșirea de către inculpat a infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal (în redacția Legii din 30.06.2005) – *tortura, adică provocarea în mod intenționat a unei dureri puternice, fizice și psihice, unei persoane, cu scopul de a obține de la această persoană mărturisiri, durere provocată de o persoană cu funcție de răspundere, de mai multe persoane.*

În astfel de împrejurări, Colegiul atestă că constatările și concluziile instanței de apel, ce se referă la fapta criminală săvârșită de către inculpat, redau o îmbinare a elementelor infracțiunilor prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal și art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal (în redacția Legii din 30.06.2005), ceea ce este inadmisibil potrivit prevederilor legale.

Prin urmare, procedându-se în asemenea mod, a avut loc o încălcare a art. 6 paragraful 1 al Convenției Europene, potrivit căruia – „*orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, ... a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa*”.

În cazul în care, instanța de apel a considerat hotărârea adoptată de către prima instanță eronată, în partea încadrării juridice a acțiunilor inculpatului Topciu R. în baza art. 328 alin. (1) Cod penal, urma să o desființeze și adoptând, în conformitate cu art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, era obligată să respecte dispozițiile legale ale art. 385 și 394 Cod de procedură penală.

În această ordine de idei, instanța de recurs notează că, una din condițiile adoptării unei sentințe legale este corespunderea părții descriptive a ei cu circumstanțele constatate în ședința de judecată. La întocmirea ei, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute de art. 385 Cod de procedură penală, în aceeași consecutivitate.

Una din condițiile prevederilor legate nominalizate supra este că, partea descriptivă a unei hotărâri de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se: locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii. Dacă infracțiunea a fost săvârșită de două sau mai multe persoane prin înțelegere prealabilă sau de un grup organizat, e necesar să fie expuse acțiunile concrete săvârșite de fiecare inculpat. De asemenea, este necesar de a indica probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată, argumentându-se motivele admiterii sau respingerii probelor, recomandări ce se regăsesc și în pct. 19 al *Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 5 Privind sentința judecătorească din 19.06.2006* (Buletinul Curții Supreme de Justiție al RM, 2007, nr. 1 pag. 14).

Însă, prin constatările și concluziile menționate în decizia instanței de apel, în opinia Colegiului nu au fost oferite răspunsuri certe la toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală, iar partea descriptivă a hotărârii adoptate de această instanță nu corespunde întocmai dispozițiilor art. 394 alin. (1) Cod de procedură penală.

Totodată, Colegiul penal constată că în partea descriptivă a hotărârii instanței de apel sânt redată declarațiile inculpatului, părții vătămate și martorilor, iar după fiecare expunere a declarațiilor participanților la proces, instanța de apel s-a limitat doar la fraze generale prin care consideră că declarațiile descrise și aduse în favoarea învinuirii sunt utile, veridice, consecutive și coroborează cu declarațiile părții vătămate, iar declarațiile martorilor aduse în favoarea apărării nu echivalează cu achitarea inculpatului, deoarece nu corespund adevărului. Acest fapt, în viziunea instanței de recurs, nu este suficient pentru a fi considerat ca o analiză a întreg materialului probator, precum și ca o argumentare de ce unele probe sânt admise, iar altele respinse, deoarece nu au fost supuse unei sinteze sub toate aspectele, complet și obiectiv în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Necesar, în prezenta speță, este de menționat și acel fapt că potrivit deciziei instanței de apel, ca probe în confirmarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod de procedură penală au fost reținute și raportul de expertiză medico-legală nr. 278 din 12.10.2012, precum și rapoartele de expertiză medico-legală nr. 1469/D și 1741/D, care de fapt sânt rapoarte

de examinare medico-legale și nu rapoarte de expertiză (f.d. 47, 47-50), precum a indicat instanța de apel. Prin urmare, reieșind din:

- concluziile raportului de examinare medico-legală nr. 1741 din 14.04.2009, se atestă că leziunile de violență cauzate lui Roscot D. în rezultatul acțiunii traumatice de obiect dur-contodent (pumn, picior ș.a.), ca vechime pot data timpului indicat, adică 09 aprilie 2009;

- concluziile raportului de examinare medico-legală nr. 1469/D din 27.05.2009 (f.d. 47 v. 2), la fel, rezultă că leziunile de violență cauzate lui Roscot D. în rezultatul acțiunii traumatice de obiect dur-contodent (pumn, picior ș.a.), ca vechime pot data timpului indicat, adică 09 aprilie 2009;

- însă, concluziile raportului de expertiză nr. 278 din 12.10.2012 redau că leziunile corporale depistate la Roscot D. au fost produse cu nu mai puțin de 7 zile până la examinare acestuia din 14.04.2009, adică la 07.04.2009.

Astfel, instanța de recurs atestă divergențe între concluziile raporturilor de examinare medico-legală și raportul de expertiză medico-legală. De altfel, divergențele din conținutul acestor acte medicale au fost analizate și expuse și în sentință, fiind apreciate respectiv, însă instanța de apel pripit le-a considerat ca fiind în coroborare între ele, fapt cu ce nu poate fi de acord Colegiul penal, deoarece aceste divergențe urmau a fi înlăturate, prin aprecierea motivată acestor probe în hotărârea judecătorească și anume care sânt admise, și care respinse sau prin ce coroborează între ele, și nu doar a le expune în partea descriptivă a deciziei ca probe ce confirmă vinovăția inculpatului.

Nu în ultimul rând, Colegiul lărgit analizând hotărârea recurată reține că, instanța de apel în motivarea hotărârii sale a specificat un șir de argumente invocate de inculpat în apelul său, pe care le-a respins (f.d. 46-48 v. 4), limitându-se doar la evocarea că, prima instanță „*eronat a încadrat acțiunile inculpatului conform art. 328 alin. (1) Cod penal..., deoarece acțiunile acestuia urmează a fi încadrate în conform art. 309¹ alin. (2) lit. c) Cod penal*”, ceea ce contravine prevederilor art. art. 414 alin. (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, necesar fiind de a indica temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea acestora.

Rezumând cele menționate mai sus, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, încadrarea juridică corectă a acțiunilor inculpatului, să verifice și să aprecieze în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să descrie fapta comisă de inculpat și probele puse la baza condamnării acestuia și să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată.

Deci, în speța supusă judecării, instanța de apel urma să-și expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii și menționate în cererile de apel, în baza evaluării proprii, juste a probelor administrate în cursul urmăririi penale și cercetării judecătorești, și ca urmare să rețină corect starea de fapt, vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptelor comise de către acesta, principii ce nu au

fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

13.2 Cu referire la recursul declarat de către procuror

Totodată, potrivit recursului declarat de către procuror, Colegiul penal reține că se invocă temeiul de casare prevăzut de pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Colegiul remarcă că procurorul în recursul său, nu contestă încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, criticând doar netemeinicia deciziei instanței de apel în ce privește latura pedepsei stabilite ultimului, în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, considerând că instanța de apel nu a ținut cont că a săvârșit o infracțiune gravă, comisă de două sau mai multe persoane, nu a recunoscut vina și nu a contribuit la demascarea celorlalți coparticipanți la comiterea infracțiunii de tortură, iar soluția de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal în privința lui Topciu R., este una pripită și nu-și va atinge scopul pedepsei penale.

Reieșind din textul deciziei contestate, se reține că la capitolul stabilirii pedepsei inculpatului Topciu R., instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii comise, aceasta fiind un gravă, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, care nu a fost anterior condamnat, faptul că are la întreținere un copil minor, ca circumstanță atenuantă fiind reținută - comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni grave, circumstanțe agravante nu au fost stabilite, cât și de faptul că nu și-a recunoscut și conștientizat vina, nu s-a căit, astfel considerând instanța de apel că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă cu aplicarea pedepsei închisorii minime prevăzută de sancțiunea art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal (în redacția Legii din 30.06.2005) și anume pe un termen de 5 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul MAI pe un termen de 4 ani. În concluziile sale la capitolul dat, instanța de apel a menționat că aplicare pedepsei cu închisoare ar fi un învățământ atât pentru inculpatul Topciu R., cât și pentru alți lucrători ai organelor de drept, care deținând funcții publice în mod conștient și fără respect de societate încalcă legea.

În continuare, instanța de apel reținând aceleași circumstanțe ce au stat la baza aplicării pedepsei minime cu închisoare, a considerat că scopul pedepsei penale va fi atins prin numirea unei pedepse neprivative de libertate conform art. 90 Cod penal.

Prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal stipulează că, *dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicînd numai de cît în hotărîre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probă.*

Din sensul normei penale sus indicate, Colegiul relevă că, deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se îndrepta fără executarea efectivă a pedepsei, cu

excepțiile prevăzute de această normă penală, ea obligă instanța să-și motiveze hotărârea de suspendare condiționată a executării pedepsei, indicând precis acele motive pe care s-a întemeiat convingerea ei.

În prezenta cauză, cu toate că instanța de apel a indicat motivele hotărârii de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, în opinia Colegiului penal aceste concluzii sânt pripite, deoarece aceleași circumstanțe și împrejurări au fost reținute și la aplicare termenului pedepsei minime cu închisoare prevăzută de norma imputată, ceea ce indică că acelorași situații de drept le-au fost acordate o dublă valență juridică, fapt inacceptabil de teoria penală și practica judiciară. Mai mult ca atât, potrivit recomandărilor prevăzute de pct. 17 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 11.11.2013 *Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei*, instanțele de judecată trebuie să acorde o atenție sporită în cazurile stabilirii pedepsei persoanelor declarate vinovate în săvârșirea infracțiunilor de tortură, tratament inuman sau degradant, trafic de ființe umane, violență în familie, fapt ce în opinia Colegiului nu a fost realizat în cauza dată în deplină măsură de către instanța de apel, iar concluziile acestei instanțe, în partea individualizării pedepsei, nu au fost suficient de clare și motivate conform prevederilor legale.

În asemenea condiții, instanța de recurs conchide că, decizia instanței de apel urmează a fi casată total cu remiterea cauzei în instanța de apel pentru rejudecare în alt complet de judecători, pentru adoptarea unei soluții corecte.

Învederând lacunele descrise mai sus, Colegiul lărgit constată că erorile procesuale admise de către instanța de apel sânt incidente prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în cererile de apel declarate; să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii; să le dea apreciere convenită în ansamblu, cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate; să constate corect fapta criminală, în cazul în care se va ajunge la concluzia că inculpatul a săvârșit-o; să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate inculpatului Topciu R. și corectitudinea încadrării juridice a acțiunilor acestuia; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, inclusiv cele sub aspectul individualizării pedepsei, în cazul constatării vinovăției inculpatului, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

14. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E:

Se admit recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Guțan Pavel și inculpatul Topciu Roman, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 mai 2015 în cauza penală privindu-l pe **Topciu Roman Anatolie** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la data de 10 noiembrie 2015.

Președinte	Gordilă Nicolae
Judecător	Covalenco Elena
Judecător	Diaconu Iurie
Judecător	Catan Liliana
Judecător	Guzun Ion